

Gäller för: Ortopedi, Barn- och ungdomssjukvård, Barn- och ungdomsmottagning NÄL

Giltig från: 2026-02-26

Innehållsansvar: Martin Österbrand, (maros2), Överläkare

Giltig till: 2028-02-19

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Lustgas-sedering på barnmottagningen NÄL och Uddevalla.

Syfte

Smärtlindring vid procedurrelaterad smärta

Förändringar sedan föregående version

Utförandet kan ske av 2 sjuksköterskor. Tydliggörande av läkarordination. Upptrappning av lustgas behövs ej vilket förkortar proceduren.

Bakgrund

Lustgas-sedering har effekt vid mild till måttlig smärta. Behandling med 50% lustgas och 50% syrgas har effekt vid kortare behandlingar med mild till måttlig smärta

Arbetsbeskrivning

Handhavande, indikationer, kontraindikationer samt utförande av lustgas-sedering på barnkliniken NÄL och Uddevalla.

Lustgas-sedering vid procedursmärta

Indikationer

- Lumbalpunktion
- Ledinjektion

- Provtagning
- Intramuskulära injektion
- Sårrevision och stiftborttagning

Kontra indikationer

- Aktuell luftvägsinfektion, astma eller pseudokrupp.
- Kikhosta senaste 100 dagarna eller annan luftvägsinfektion med kvarstående symtom.
- B 12 eller folsyrabrist
- CNS-påverkan
- Gasfyllda hålrum så som vid pneumothorax, ileus, intrakraniellt- eller intraoculärt luftrum (efter skada eller operation) eller subkutant emfysem.
- Methotrexat: lustgas kan ges innan start av Methotrexat behandling. Om behandling av Methotrexat är påbörjad ska Methotrexat sjunkit till en låg nivå (0,2ug/L). Om Mehtotrexat har givits intratekalt vänta minst 1 vecka innan lustgas kan administreras.
- Vid oklarheter kontakta narkoskliniken för diskussion innan ingreppet

Försiktighet:

- B12-brist och
- Pågående otit eller sinuit
- Hjärt- och lungsjukdomar.
- Barn <5 år
- Samtidig behandling med opioider eller sederande läkemedel såsom bensodiazepiner
- Språksvårigheter
- Vid oklarheter kontakta narkoskliniken för diskussion innan ingreppet

Förberedelser

A Lustgas (Livopan®) ordineras i läkemedelsmodulen i Melior av ansvarig läkare.

B Sköterska med teoretisk och praktisk utbildning för lustgas sedering ansvarar för sederingen. Smärtskattning utföres före och efter sederingen

C Läkare och sjuksköterska, alternativt 2 sjuksköterskor, ska vara närvarande under hela lustgas sederingen. Närvarande personal skall ha genomgått barn HLR.

Utförande

1. Ge analgetika en halvtimma före ingreppet. Engångsdos paracetamol 30 mg/kg per os eller 40 mg/kg rektalt. Kan med fördel kombineras med Ibumetin 400 mg >12 år och 200mg 6–12 år (>20kg).
2. EMLA kan användas inför eventuella stick
3. Fasta för fast föda minst 6 timmar innan ingreppet (inklusive välling, yoghurt, fil och juice med fruktkött). Klara drycker får ges till och med 30 minuter innan ingreppet.
4. Informera patienten och anhöriga noggrant innan ingreppet. Kontrollera och funktionstesta utrustningen innan sederingen startas.
5. Saturationsmätning ska ske kontinuerligt under hela behandlingen.
6. Ge 100% syrgas i 2 minuter
7. Ge 2 l N₂O och 2 l O₂ (50% lustgas) i 3 minuter
8. Starta proceduren/ingreppet
9. Avsluta med 100% syrgas i 2 min
10. Barnet får åka hem efter 15 minuter om inget annat sederande läkemedel än lustgas har använts under ingreppet och barnet är välmående.

Om känsligt barn kan upptrappning av lustgas ske efter punkt 5 med till lägre lustgaskoncentration. Vissa barn mår bättre av 30 eller 40% lustgas.

Referenser och relaterade dokument

Use of Nitrous Oxide for Minimal Sedation in Pediatric Outpatients: A Survey Analysis of Patient Experience and Parent-Guardian Satisfaction [Mir Ali](#)^{1,2,3}, [Kayla Munger](#)¹, [Ali Haines](#)¹, [Laura Rezac](#)¹, [Emily Yoon](#)

Fass Livopan® www.fass.se

läkartidningen nr 36 2007 volym 104 Lustgasinhalation bra behandling vid procedursmärta hos barn

Applications of nitrous oxide for procedural sedation in the pediatric population [Joseph D Tobias](#)¹

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Ortopedi, Barn- och ungdomssjukvård, Barn- och ungdomsmottagning NÄL

Innehållsansvar: Martin Österbrand, (maros2), Överläkare

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-156

Version: 7.0

Giltig från: 2026-02-26

Giltig till: 2028-02-19